

Sammutusvesisuunnitelma

Vesilaitosjohtokunta 09.09.2025 § 59
24/00.01.11/2025

Valmistelija kehitysinsinööri Marianna Hautala

Keski-Pohjanmaan pelastuslaitos on käynnistänyt huhtikuussa 2025 sammutusvesisuunnitelman päivittämisen. Keski-Pohjanmaan pelastuslaitos on ensimmäisen kerran pyytänyt lausuntoa sammutusvesisuunnitelmasta 9.5.2025 mennessä. Lisäksi 28.5.2025 on järjestetty kuulemistilaisuus Keski-Pohjanmaan pelastuslaitoksen toimesta alueen sammutusvesien kannalta merkittäville vesihuoltolaitoksille ja kunnille. Lausuntoa sammutusvesisuunnitelmaluonnoksesta on pyydetty uudestaan 22.6.2025, koska lausuntopyyntö ei ole tavoittanut kaikkia kuntia. Lausunto on tullut jättää 1.8.2025 mennessä, johon on annettu lisää aikaa syyskuun loppuun. Lausunnon lisäksi Keski-Pohjanmaan pelastuslaitos on pyytänyt kuntia ja vesihuoltolaitoksia toimittamaan seuraavat tiedot:

- Kunnan alueella toimivien vesihuoltolaitosten toiminta-alueet
- Alueen sammutusvesiverkosto: palopostien ja vesiasemien sijainnit
- sekä tuottotiedot tulee ilmoittaa sähköisesti (esim. Excel-
taulukko koordinaattipisteineen WGS-84 muodossa)
- Vesihuoltolaitosten päivystyspuhelimet ja
käyttökäyttöhenkilökunnan tiedot
- Vesihuoltolaitoksen alueella sovellettavat periaatteet ja
käytännöt
- automaattisen sammutuslaitteiston rakentamisen osalta
- Varautumistoimet verkostohäiriöihin sammutusvesiverkoston
osalta.

Kokkolan Vesi on antanut 28.5.2025 järjestetyssä kuulemistilaisuudessa omat kommenttinsa liittyen sammutusvesisuunnitelman päivittämiseen. Kokkolan Vesi on esittänyt osaa sammutusvesisuunnitelmassa olevista tiedoista salassapidettäväksi ja ottanut kantaa palovesiasemien suunnitteluperiaatteisiin. Lisäksi Kokkolan Vesi on toimittanut Keski-Pohjanmaan pelastuslaitoksen on pyytämät tiedot.

Pelastuslain (379/2011) 30 §:ssä sammutusvesistä määrätään seuraavaa:

” Pelastuslaitoksen tulee tehdä suunnitelma sammutusveden hankinnasta ja toimittamisesta (sammutusvesisuunnitelma) yhteistyössä pelastustoimen, alueeseen kuuluvien kuntien ja pelastustoimen alueella toimintaa harjoittavien vesihuoltolaissa (119/2001) tarkoitettujen vesihuoltolaitosten, sekä näille vettä toimittavien vesilaitosten kanssa. Sammutusvesisuunnitelma on laadittava siten, että sammutusveden hankinta ja toimittaminen

vastaavat 29 §:ssä tarkoitetussa palvelutasopäätöksessä määritellyjä onnettomuusuhkia. Sammutusvesisuunnitelman hyväksyy alueen pelastustoimi.

Kunnan tulee huolehtia alueellaan sammutusveden hankinnasta pelastuslaitoksen tarpeisiin sammutusvesisuunnitelmassa määritellyllä tavalla. Kunnan tulee ottaa sammutusveden hankinta huomioon vesihuoltolain mukaisessa vesihuollon kehittämissuunnitelmassa, sekä hyväksyessään vesihuoltolaitokselle vesihuoltolaissa tarkoitetun toiminta-alueen. Kunnan vastuulla olevaan sammutusveden hankintaan kuuluu lisäksi velvollisuus huolehtia sammutusvesisuunnitelmassa määriteltävistä sammutusveden ottopaikoista luonnonvesilähteisiin. Pelastustoimen alueeseen kuuluvat kunnat voivat edellä tässä momentissa säädetystä poiketen sopia siitä, että sammutusveden hankinnasta huolehtii alueen pelastustoimi. Sopimuksen hyväksymiseen ja muuttamiseen sovelletaan, mitä kuntalain 79 §:n 1 momentissa säädetään kuntayhtymän perussopimuksen muuttamisesta. Sopimukseen sovelletaan muuten, mitä kuntien yhteistoiminnasta säädetään kuntalaissa.

Vesihuoltolaissa tarkoitetun vesihuoltolaitoksen ja tälle vettä toimittavan vesilaitoksen tulee toimittaa sammutusvettä vesijohtoverkostosta sammutusvesisuunnitelmassa määritellyllä tavalla pelastuslaitoksen tarpeisiin. Sammutusveden toimittamiseen kuuluu vedenhankinta ja johtaminen vesihuoltolaitoksen verkostoon kuuluviiin paloposteihin ja sammutusvesiasemille. Lisäksi sammutusveden toimittamiseen kuuluu palopostien ja sammutusvesiasemien kunnossapito ja huolto. Sammutusveden toimittamisesta aiheutuvien kustannusten jakamisen perusteista sovitaan sammutusvesisuunnitelmassa sammutusveden hankinnasta 2 momentin mukaisesti vastaavan kunnan tai alueen pelastustoimen ja sammutusvettä toimittavan vesihuoltolaitoksen kesken.”

Sammutusvesisuunnitelmaluonnoksessa on tällä hetkellä otettu seuraavasti kantaa sammutusvesiin liittyvistä kustannuksista:

”Vesihuoltolaitosten vastuulle kuuluvat ne sammutusveden hankintaan liittyvät toimenpiteet ja kustannukset, joista se on sopinut kunnan kanssa. Kunta ja vesihuoltolaitos sopivat keskenään palopostien ja palovesiasemien ylläpito- ja huoltokustannuksista sekä sammutusveden hankinnasta ja toimittamisesta aiheutuvista kustannuksista ja niiden jakamisperusteista. Vesihuoltolaitosten osallistuminen palopostien ja palovesiasemien kunnossapidosta ja huollosta aiheutuviin kustannuksiin on perusteltua, koska edellä mainittuja käytetään myös vesijohtoverkoston kunnossapidon ja huollon tarpeisiin (HE 257/2010, 3.1). Vesihuoltolaitoksilla ei kuitenkaan ole velvollisuutta rakentaa kustannuksellaan paloposteja tai palovesiasemia pelastustoimen tarpeisiin.

Vesihuoltolaitos ei peri vesijohtoverkostosta otetusta sammutusvedestä erillistä maksua, sillä käytetyn sammutusveden todellista määrää on vaikea arvioida. Sammutusvedestä ei aiheudu

kunnalle tai vesihuoltolaitokselle vuosittain merkittäviä kustannuksia, sillä laskennallisesti onnettomuuksissa käytettävä sammutusveden määrä on vain noin 0,2 – 0,5 % kokonaiskulutuksesta.”

Lausunto

Pelastuslain perusteluista (HE 257/2010, 3.1) käy ilmi, että kunta on velvollinen sopimaan sammutusveden toimittamisesta aiheutuvien kustannusten jakamisen perusteet sammutusvettä toimittavan vesihuoltolaitoksen kanssa sammutusvesisuunnitelman laatimisen yhteydessä. Sammutusvesisuunnitelman luonnoksissa kustannusten jakamisen perusteisiin on otettu heikosti kantaa.

Tällä hetkellä Kokkolan kaupunki vastaa palovesiasemien, palopostien ja sammutusvesilinjojen rakentamiskustannuksista kanta-Kokkolan alueella ja Kokkolan Vesi vastaa toiminta-alueellaan sammutusveden toimittamisesta. Tästä järjestelystä tulee laatia kirjallinen sopimus. Sammutusvesikustannukset tulee huomioida myös talousarvioissa.

Kokkolan Vesi -liikelaitoksella ei ole muuta huomautettavaa sammutusvesisuunnitelmasta.

Vesilaitosjohtaja

Vesilaitosjohtokunta antaa asiasta yllä olevan lausunnon.

Päätös

Vesilaitosjohtokunta hyväksyi päätösesityksen.